

Konu : Soru Önergesi

7/14246 GK10
7/15475 GK12
7/16060 GK12
7/18037 GK28
7/19078 GK43

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

- İlgi : a) 25.07.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1464464 sayılı yazınız.
b) 27.08.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1483619 sayılı yazınız.
c) 17.09.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1494857 sayılı yazınız.
ç) 22.10.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1515486 sayılı yazınız.
d) 13.11.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1529598 sayılı yazınız.

İlgi yazılar ekinde yer alan soru önergelerine ilişkin Bakanlığımızca hazırlanan cevaplar Ek'te sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Nuri ERSOY
Bakan

Ek: Liste ve Cevaplar (13 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 06738778-6A38-42A7-8F2B-201D40513759

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ktb-ebys>

Cumhuriyet Bulvarı No: 4 Ulus Altındağ / ANKARA
Telefon No: (312) 470 8000 Belge Geçer No: (312) 470 5131

Bilgi için:Hasgül ÇAKAN
İşletme İşçisi
Telefon No:(312) 470 50 05

KEP Adresi : kulturveturizmbakanligi@hs01.kep.tr

**DENİZLİ MİLLETVEKİLİ SAYIN YASİN ÖZTÜRK'ÜN 7/15475 ESAS SAYILI
SORU ÖNERGESİNE BAKANLIĞIMIZCA HAZIRLANAN CEVAP**

Bakanlığımız (Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü)'ca;

- **Kültür Varlıklarının Tespit, Tescil ve Korunmasına İlişkin Çalışmalar;**

Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğümüz bağlı birimleri olan Koruma Bölge Kurulu ve Müdürlüklerince korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarına ilişkin tespit ve tescil işlemleri; 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 3'üncü maddesinde tanımlanan, 6'ncı maddesinde açıklanan, aynı Kanun'un "Tespit ve Tescil" başlıklı 7'nci maddesinde geçen "...Tarih, sanat, bölge ve diğer özellikleri dikkate alınarak, devletin imkanları göz önünde tutularak, örnek durumda olan ve ait olduğu devrin özelliklerini yansıtan yeteri kadar eser..." hükmü ile tespit/tescil ile ilgili usul ve esasların düzenlendiği Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlıklarının ve Sitlerin Tespit ve Tescili Hakkında Yönetmelik kapsamında yürütülmektedir.

Tarihsel mirasımız olan korunması gerekli taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına, gelecek kuşaklara aktarılmasına yönelik bakım ve onarımlarına ilişkin tüm iş ve işlemler ise aynı Kanun'un Yapı Esasları başlıklı 18'inci maddesi uyarınca yürütülmektedir.

Bakanlığımızca 2002 yılından günümüze kadar 19.746 sit alanı ve 83.280 taşınmaz kültür varlığı tescil edilerek koruma altına alınmıştır.

- **UNESCO Dünya Miras Alanlarına İlişkin Çalışmalar;**

2002 yılında UNESCO Dünya Miras Geçici Listesi'ne kayıtlı varlık sayımız 18 iken 2024 yılı itibarıyla ile bu sayı 79 olmuştur. Ayrıca 2002 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kayıtlı varlık sayımız 9 iken 2024 yılı itibarıyla ile bu sayı 21'e ulaşmıştır.

- **Koruma Amaçlı İmar Planı Çalışmaları;**

2002 yılından itibaren Genel Müdürlükçe 29 Koruma Amaçlı İmar Planı (KAİP) tamamlanmıştır. Günümüz itibarıyla 20 KAİP yapım işi devam etmektedir. Ayrıca; bütçe imkanları doğrultusunda en az 4 KAİP'in daha yatırım programına alınması planlanmaktadır.

- Geleceğe Miras ve Kazı Çalışmaları;

Kültür varlıklarımızın tespiti, korunması ve gelecek nesillere aktarılması amacıyla Genel Müdürlükçe 2002 yılından bu yana her yıl artan sayıda kazı ve yüzey araştırması çalışması gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda; 2002 yılında 354, 2003 yılında 324, 2004 yılında 298, 2005 yılında 339, 2006 yılında 433, 2007 yılında 463, 2008 yılında 449, 2009 yılında 456, 2010 yılında 469, 2011 yılında 478, 2012 yılında 502, 2013 yılında 516, 2014 yılında 518, 2015 yılında 554, 2016 yılında 560, 2017 yılında 575, 2018 yılında 586, 2019 yılında 534, 2020 yılında 496, 2021 yılında 658, 2022 yılında 657, 2023 yılında 720 olmak üzere 2002-2023 yılları arasında Bakanlığımız izinleriyle toplam 10.939 çalışma gerçekleştirilmiştir.

2024 yılında, Bakanlar Kurulu ve Cumhurbaşkanlığı Kararlı 175 Türk, 30 Yabancı olmak üzere toplam 205 kazı yapılmaktadır. Aktif olarak 271 kazı Kurtarma ve Müze Başkanlığı olarak yürütülmektedir. Kurtarma kazısı sayısı yıl içinde artış gösterebilmektedir.

Geleceğe Miras Projesi kapsamında, ülkemizde yer alan tüm arkeolojik kazı alanları için Kazı Başkanlıkları tarafından hazırlanan çalışma programları, Bakanlığımıza sunulmuş ve bu programlar eylem planına dönüştürülmüştür. Ülkemizin farklı şehir ve bölgelerinde yer alan toplam 224 kazı alanı için Kazı Başkanlıklarınca sunulan çalışma programları; alanlarına özgü metodolojileri, çalışma takvimleri, lojistik gereksinimleri ve finansal ihtiyaçları içermektedir. Bakanlığımızca, Kazı Başkanlıklarının talepleri değerlendirilmiş kazı, restorasyon ve çevre düzenleme uygulamaları, teşhir-tanzim işleri teknik ve mali açıdan desteklenmekte ve bu süreçte ulusal ve uluslararası normlara uygun olarak çalışmalar sürdürülmektedir.

Her bir kazı alanı için belirlenen hedefler, projenin kapsamına göre aşamalı olarak yürütülmekte ve kazı faaliyetlerinin etkin bir şekilde sürdürülmesi adına gerekli kaynak tahsisleri yapılmaktadır.

Geleceğe Miras Projesi kapsamında Genel Müdürlükçe kazı alanlarında yürütülen kazı, restorasyon, çevre düzenleme vb. tüm faaliyetlerimiz için 2024 yılında toplam 6 milyar TL bütçe ayrılmıştır.

- Restorasyon Çalışmaları;

Bakanlığımıza tahsisli tescilli kültür varlığı yapıların proje ve restorasyonları, yapının bulunduğu konumun önemi, kültürel, mimari değerleri ile yapısal bozulma dereceleri göz önünde bulundurularak etaplar halinde yıllara sâri olarak ya da tek

etapta, yıllık yatırım programları kapsamında ödenekler nispetinde değerlendirilmektedir.

Bu kapsamda oluşturulan yıllık yatırım programları çerçevesinde Bakanlığımıza tahsisli kültür varlığı yapıların restorasyonları gerçekleştirilmektedir. 2002 yılından günümüze kadar yaklaşık 2500 kültür varlığımızın proje restorasyon teşhir tanzim ve çevre düzenleme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

- Yurt İçi ve Yurt Dışı Kaçakçılıkla Mücadele Çalışmaları;

Kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadelede Bakanlığımız tarafından iç ve dış paydaşlarımızla eşgüdüm ve iş birliği halinde hareket edilerek, ülke geneline yayılan çok yönlü çalışmalar yürütülmektedir. Kültür varlığı kaçakçılığına, kültür varlığı bulmak amacıyla kaçak kazı yapıldığına ya da izinsiz define araştırıldığına ilişkin Bakanlığımıza iletilen çeşitli ihbar ve başvurular ivedilikle değerlendirmeye alınarak, kolluk birimlerine yönlendirilmekte, bu suretle pek çok olaya erken müdahale edilmesi sağlanmaktadır.

Bununla beraber, kültür varlığı kaçakçılığı ve kaçak kazıların önlenmesi konusunda kolluk kuvvetlerinin yaptığı bazı operasyonlara birimlerimiz tarafından da katkı sağlanmaktadır. Bu doğrultuda Bakanlığımız teknik desteği, emniyet ve jandarma birimlerince düzenlenen operasyonlar neticesinde son 5 yılı kapsayan dönemde (2019-2023) 1 milyon 293 bin 242 kültür varlığı ve obje müzelerimize getirilerek incelenmiş ve koruma altına alınmıştır.

Yurt dışında bulunan ülkemiz kökenli kültür varlıklarının tespit edilmesi için Bakanlığımız uzmanlarınca müze koleksiyonlarının yanı sıra müzayede evlerinin web sayfaları, yayın/katalog/broşürleri de titizlikle incelenmekte ve Anadolu kökenli kültür varlıkları tespit edilmektedir. Çok yönlü çalışmalar neticesinde kültür varlıklarının ülkemize iadesi talep edilmektedir. Bu kapsamda 2002-2024 yılları arasında toplam 12.164 kültür varlığının ülkemize iadesi sağlanmıştır.

Kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi amacıyla özellikle ortak mücadele ve iade süreçlerinin hızlandırılması için ikili anlaşmaların imzalanmasına da öncelik verilmektedir. Bugüne kadar Amerika Birleşik Devletleri ve İsviçre'nin de bulunduğu 12 ülke ile kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadele alanında ikili anlaşma imzalanmıştır.

Bakanlığımız, kültür varlığı kaçakçılığı ile mücadele kapsamında sadece ülkemiz kökenli eserlerin değil diğer ülkelere ait kültür varlıklarının iadesi konusunda da hassasiyet göstermektedir. 2019-2023 yılları arasında Çin, Irak, Kazakistan ve Mısır'a ülkemizde ele geçirilen toplam 94 kültür varlığının iadesi gerçekleştirilmiştir.

- Eğitim ve Farkındalık Çalışmaları;

Çocuklara yönelik "Biri Arkeolog Mu Dedi?" adlı hikaye kitabı, "Karagöz-Kültürel Miras Yüzsüz Deli Hırsız" adlı gölge oyunu ve "Artemis'in Yolculuğu" adlı çizgi roman hazırlanarak, çocuklarımız ve gençlerimizde kültür varlıklarımızın korunması ve kaçakçılığının önlenmesine yönelik olarak farkındalığın artırılması amaçlanmıştır.

Çocuklar ve eğitimciler için www.kulturkoruyuculari.ktb.gov.tr adlı web sitesi hazırlanmıştır. Renkli tasarımlar, animasyon videolar, çeşitli oyunların yer aldığı web sitesi ile kültürel miras alanında birçok bilgiye tek çatı altında erişilmesine imkân sağlanmıştır.

Ankara Üniversitesi çocuk Bilim Merkezi Koordinatörlüğü iş birliğiyle kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi teması üzerine kurgulanan "Kültür Koruyucuları" isimli multidisipliner anlayışla müze çocuk eğitim programı hazırlanmış ve 2023-2024 eğitim-öğretim süreci boyunca Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde pilot uygulaması gerçekleştirilmiştir. Bahse konu programın 2024-2025 eğitim-öğretim yılında kaçak kazıların yoğun olduğu şehirler başta olmak üzere diğer şehirlerimizde de uygulanmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Yetişkinlere yönelik kültür varlıklarına zarar vermenin suç olduğunu vurgulayan 5 video kamu spotu ve 3 radyo spotu RTÜK tarafından onaylanarak paylaşılmıştır. Kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi alanında sosyal medya üzerinden genel halk kitlesinin bilinçlendirilmesi amacıyla bilgi kartları tasarlanmıştır. Halkın kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi özelinde bilgilendirilmesi ve farkındalığının artırılması amacıyla afişler hazırlanmıştır.

Kaçak kazıların yoğunlaştığı alanlarda yaşayan halkla "Köy Sohbetleri" adlı projeye bir araya gelinmekte olup bu ziyaretlerde, kültür varlıklarının korunmasının önemi, kaçak kazıların kültür varlıklarına verdiği zararın boyutu anlatılırken bu suçun masum bir suç olmadığı mesajı verilmektedir.

Kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi alanında görev yapan personelin (kolluk kuvvetleri, hâkim-savcılar ve müze uzmanları) eğitim çalışmalarına özel içerikler hazırlanmaktadır. Hazırlanan içeriklerle; kültür varlığı kaçakçılığının engellenmesi alanında hizmet yapan personelin mevzuat ve uygulamalar hakkında bilgilendirilmesi, kurumlar arası sıkı iş birliğinin geliştirilmesi ve bu mücadelede verimli-hızlı işlem tesis edilmesi amaçlanmaktadır.

Eğitim-farkındalık alanında yürütülen çalışmaların detaylarına <https://kvmgm.ktb.gov.tr/TR-334132/egitim-ve-farkindalik-calismalari.html> adresinden ulaşılması mümkündür.

Kültürel mirasımızın korunması ve gelecek kuşaklara aktarılmasına yönelik Genel Müdürlükçe yürütülen çalışmalar, bütçe olanakları çerçevesinde, ilerleyen yıllarda da titizlikle devam ettirilecektir.

Bakanlığımız (Vakıflar Genel Müdürlüğü)ca;

Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak 2002-2024 yılları arasında Türkiye ve Osmanlı coğrafyasında (Arnavutluk, Bosna-Hersek, KKTC, Kuzey Makedonya, Kosova, Sırbistan, Suriye) toplam 5.913 vakıf kültür varlığının restorasyon veya onarımı yapılmıştır.